

Literárny fond tento rok ocenil viaceré divadelné publikácie

/19. 10. 2023, Bratislava/ Výbor Sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu udelil 3. októbra 2023 Prémii za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2022 v kategórii spoločenských vied dielu **Ivety Škripkovej *Feministické divadlo a jeho slovenská cesta*** (Divadelný ústav, 2022). Je to vôbec prvá odborná publikácia, ktorá sa venuje prieniku feministického umenia a filozofie do slovenskej divadelnej praxe. Text slovenskej autorky, režisérky, divadelnej manažérky a teoretičky Ivety Škripkovej je zameraný na dokumentáciu a hĺbkovú analýzu feministického divadla na Slovensku od deväťdesiatych rokov.

„Iveta Škripková sa systematicky, citlivo a umelecky na vysokej úrovni venuje rodovým témam ako divadelná autorka, režisérka a vedúca osobnosť divadla. Je pre nás všetkých cennou príležitosťou prečítať si mnoho o jej myslení a práci, s ukázkami z divadla aj dramatickej tvorby. O to viac, že sú podložené dlhoročným vzdelávaním a výskumom vo svetovej literatúre k tejto téme. Je to jedinečná a jediná kniha na Slovensku, ktorá môže osloviť nielen divadelníkov, ale aj študentov a odborníkov so zameraním na sociologické, rodové a etické otázky,“ povedala vedúca Centra edičnej činnosti Divadelného ústavu Andrea Dömeová.

Prémii Literárneho fondu za pôvodnú slovenskú literárnu tvorbu za rok 2022 si 27. septembra 2023 prevzal autor divadelných hier, prozaik, rozhlasový autor a bývalý herec divadla Stoka **Laco Kerata**. Jeho ocenené ***Dobro. Hry*** (Divadelný ústav, 2022) dokumentujú autorovu cestu od abstraktných domén absurdnosti existencie k širšej, historicky ukotvenej, spoločenskej perspektíve a k reflektovaniu kultúrnych a spoločenských zmien.

„Grotesky Laca Keratu prinášajú obrazy nášho sveta a napriek závažnosti tém, ktoré autor prináša, princípom jeho písania je nadhľad, paradox a obrazy absurdnosti bežných javov. Pri čítaní textov Laca Keratu, podobne ako pri ich inscenovaní, sa nahlas smežeme, a to je v dnešnom svete veľmi vzácne,“ priblížila A. Dömeová.

Prémii Jána Hollého získala v rovnaký deň popredná prekladateľka a teatrologička **Jana Wild** za umelecký preklad hry ***Boh*** od Ferdinanda von Schiracha (Divadelný ústav, 2022). Po nemecky píšuci dramatik s medzinárodným renomé si v hre *Boh* vybral citlivú a zložitú tému eutanázie a prostredníctvom viacerých postáv dáva hlas rôznym názorom na kontroverznú tému. Preklad Schirachovej hry je doplnený o odborné eseje o tom, ako táto téma rezonuje v Nemecku a tiež o rozhovor so slovenským odborníkom. „Môžeme si byť istí, napriek pragmatizmu súčasnej spoločnosti, že máme právo rozhodovať o svojom živote? A je naše bytie len a len v našich rukách? Táto neľahká otázka je základným motívickým rámcom divadelnej hry *Boh* nemeckého dramatika Ferdinanda von Schiracha. Jana Wild preložila hru, eseje a iniciovala aj príspevok k slovenskej praxi a veľmi zaujímavý rozhovor s docentom Petrom Kováčom, súdnym znalcom v oblasti súdneho lekárstva, lekárom a advokátom.

Uvažovanie odborníkov, ktorí prispeli svojimi skúsenosťami a odbornými znalosťami do tejto knihy, je určite cenným materiálom pre študentov a odborníkov z oblasti teologických, právnych vied, etiky a politiky, bioetiky, sociálnej práce či filozofie," povedala A. Dömeová.

Divadelný ústav zároveň získal zároveň *Uznanie Literárneho fondu za vydanie diela Jana Wild: Ferdinand von Schirach – Boh.*

Divadelný ústav je štátnou príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Zaoberá sa komplexným výskumom, dokumentáciou, vedeckým spracovaním a poskytovaním informácií o divadelnej kultúre na Slovensku od vzniku prvej profesionálnej scény v roku 1920. Spravuje kultúrne dedičstvo v oblasti slovenskej divadelnej kultúry (činohra, opera, balet, tanec, bábkové divadlo, moderné performatívne druhy). Vo svojej odbornej činnosti systematicky zhromažďuje, vedecky spracováva a sprístupňuje múzejné, knižničné, archívne a dokumentačné fondy z histórie a súčasnosti slovenského profesionálneho divadla a zabezpečuje komplexný informačný systém o profesionálnom divadle na Slovensku.